

דף פג.

עין משפט ד.ה.ו.

י"ד סימן טז פעיף ו
עיינ לעיל דף פב. עין משפט ד.

עין משפט ז.ז.

ח"מ סימן קצט פעיף ג

ד. יש זמן שמעות קונות שחכמים העמידו דבריהם על דין תורה כגון, בקניית בשר בארבעה פרקים בשנה ^ו והם: ערב יום טוב האחרון של חג ^ז, ערב יו"ט הראשון של פסח, ערב עצרת וערב ר"ה שאם היה לטבח שור שוה מאה דינרים ולקח מהלוקח דינר כדי ליתן לו בשר כשישחוט ולא היו לבעל השור מספיק לוקחים כדמי השור הרי הלוקח קנה ושוחטים את השור בעל כורחו כדי ליתן בשר ללוקח ^ח, וע"כ אם מת השור לפני שנשחט מת ללוקח ומפסיד הדינר ^ט.

הגה: וי"א דה"ה הנותן מעות על יין לקידוש בערב שבת שקנה ^י דבכה"ג העמידו חז"ל דבריהם על דין תורה.

ס. ממשנה חולין פ"ג ע"א, וכפירוש רש"י שם.

ע. שהוא רגל בפני עצמו ומרבים באכילת בשר, אבל בערב יו"ט הראשון של סוכות טרודים במצות סוכה ולולב, ויו"ט האחרון של פסח אינו חג בפני עצמו, וערב יום כיפור אוכלים בשר עוף. סמ"ע ס"ק ו'.

פ. ואע"פ שאין לו קונים לשאר הבשר ויפסיד הנותן. סמ"ע ס"ק ז'.

צ. ה"ה אם נתן לו דמי כולו שהפסיד הלוקח הכל אם מת השור. סמ"ע ס"ק ח'. ודע דגם באותם מקומות שחז"ל אמרו מעות קונות דבר תורה אין כוונתם לומר שמשיכה לא קונה באותם זמנים בבשר דמאי אהני שיתבטל הלוקח משמחת יו"ט אם משך ולא נתן המעות. וכ"כ בפעמוני זהב ע"ש.

ומכאן כתב הפעמוני זהב לפשוט ספק שהיה מקום להסתפק בו בראובן שמכר לשמעון חצי חפץ במעות ושמעון לא משך עדיין, אם אמרין מעות קונות הואיל ואין כאן חשש של נשרפו חיטיך בעליה שודאי המוכר יציל בשביל החצי שלו שעדיין לא מכר, או שנאמר לא פלוג, ומכאן הביא הרב רביה שהרי מכר לו רק דינר בשור, ואפ"ה רק בארבעה פרקים אמרו חז"ל שקנה וחזן מד' פרקים אלו לא קנה אף במכר לו חלק מהשור. וטעם הדבר דילמא יחזור וימכור גם השאר לאחר ואח"כ תיפול הדליקה ויאמר לשניהם נשרפו לכם ולא יציל ע"ש.

ק. ממהרי"ל במנהגים בליקוטים שבסוף הספר, אות ל"ב.

עין משפט ט.

יו"ד סימן טז פעיף ד

ה. ד. יום אחד האמור באותו ואת בנו, היום הולך אחר הלילה ר', לפיכך אם שחט הראשון בסוף יום ד' לפני בין השמשות מותר לו לשחוט השני בתחילת ליל ה' ואם שחט הראשון בבין השמשות של ליל ד' לא ישחוט השני עד ליל ה' ואם שחט ביום ד' אינו לוקה ש'.

דף פג:

עין משפט ב.

יו"ד סימן כח פעיף א

א. א. השוחט חיה או עוף צריך לכסות דמו ת'.

הגה: והכיסוי היא מצוה בפני עצמה, אבל השחיטה היא כשרה א גם אם הזיד ולא כיסה הדם.

עין משפט ג.

יו"ד סימן כח פעיף ג

ג. ג. כוי שהוא ספק חיה ספק בהמה, וכן כלאים הבא מבהמה וחיה צריך לכסות דמן מספק ב בלי ברכה.

ר. ממשנה שם. את זו דרש ר"ש בן זומא נאמר יום אחד במעשה בראשית וכו'.
ש. דהא ביה"ש הוי ספק יום ספק לילה, ואין לוקין על ספק. ולענין אכילה מותר לאכול השני מספק מ"מ יש לנדותו ולענשו על שנכנס לספק איסור דאורייתא. כף החיים אות ט"ו.

ת. ממשנה חולין פ"ג. והטעם כתוב במדרש רבה פ' בראשית לפי שקברו את הבל ונתן להם הקב"ה שכרן שתי ברכות שמברכין עליהן אחד על השחיטה והשני על כיסוי הדם. ויזדרז השוחט לכסות דמו מיד דקימ"ל חביבה מצוה בשעתה. כף החיים אות ב'. גם באפר חם מותר לכסות. כ"כ הט"ז באו"ח סי' תצ"ח ס"ק ט"ו. אך צריך להזהיר השוחטים שלא למצות דם השחיטה במקום שיש בו אש ועפר שהיד סולדת בו משום מבשל הדם קודם הכיסוי. כף החיים אות ג'.

א. אפי' לעצמו, כן דעת הב"י ועוד אחרונים, ודלא כהב"ח דאוסר לעצמו של זה השוחט שהזיד ולא כיסה הדם, ש"ך ס"ק ג'. מיהו אם העם פרוצים במצוות כסוי הדם שאינם מכסים כדין יש לקנוס ולחייב מלקות משום מיגדר מילתא. ש"ך שם.

ב. דשמא בהמה היא והוי ברכה לבטלה ועובר על לא תשא.

ואין שוחטים אותם ביו"ט ואם שחטן אינו מכסה דמן^ג ובמוצאי יו"ט אם רישומו ניכר יכסנו.

עין משפט ד. אור"ח סימן תצה סעיף יח

יח. כב. כוי^ד אין שוחטין אותו ביו"ט, ואם שחטו אין מכסין את דמו^ה ואפי' יש לו עפר מוכן משום שהרואה יאמר ודאי היה הוא ויבא להתיר חלבו, ולערב אם רישומו ניכר יכסנו.

הגה: ודוקא ששחטו בזוית בחצר, אבל באמצע חצר אפי' דם בהמה^ו מותר לכסות ביו"ט דהוי ליה כגרף של רעי שמותר לכסותו בעפר מן המוכן, וגם מותר לו לכסותו שלא יתלכלכו לו בגדיו וכליו.

עין משפט ה. יו"ד סימן כח סעיף ה

ה. ה. צריך שיהיה למטה במקום ששוחט עפר תיחוח^ז, וצריך להזמינו בפה^ח, וי"א דאינו צריך להזמינו בפיו^ט.

ג. אפי' יש לו עפר מוכן משום דהרואה יאמר ודאי היה דאל"כ לא היו מטריחין לכסות דמו ביו"ט ויבא להתיר חלבו. כ"כ באור"ח בסי' תצ"ח סעיף ח' ועיין ברמ"א שם, ואסור לשחוט לתוך כלי ובלילה לכסותו שלא יאמרו מקבל הדם לזורקן לע"ז.

ד. וי"א היינו בריה שנולדה מתיש וצביה שהוא ספק חיה ספק בהמה, וה"ה כוי שהוא כלאים הבא מבהמה וחיה אין שוחטין אותם ביו"ט. כה"ח אות קנ"ג.

ה. דיש כח ביד חכמים לעקור מצות כיסוי בשב ואל תעשה משום גזירת התרת חלבו, ובפרט שאפשר לקיים המצות כיסוי במוצאי יו"ט אם רישומו ניכר. כה"ח אות קנ"ח.

ו. וגם של כוי, ולא יטעו, שיאמר כיסהו בשביל שלא יטנפו בגדיו.

ז. מימרא דרבי זירא דף פ"ג. מלמד שבשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה. ט"ז ס"ק ו'. וצריך שיהיה דבר שמצמיח ושיהיה נקרא עפר כמו בעפר הכיסוי מלמעלה. כף החיים אות כ"ח.

ח. היינו להזמין העפר לשם כיסוי דאם לא מזמינו בפה לא עביד מידי, ואם נותן בידו שם עפר תיחוח א"צ לומר דבר בפה, וי"א ס"ל דאם מצא עפר תיחוח ושחט עליו א"צ לומר דבר אבל בעפר מלמעלה לכו"ע צריך שיתן הוא. ש"ך ס"ק י"ב. ובנטילה בידו לכסותו הוי זימון וא"צ לומר שהוא עושה לשם כיסוי.

ט. ולא פליגי אלא למצוה מן המובחר אבל בדיעבד פשיטא דלכו"ע א"צ שיתן הוא אפי' העפר מלמעלה שהרי כסהו הרוח בסעיף י"א פטור מלכסות וזה ממשנה. ש"ך ס"ק י"ב.

עין משפט ו.

יו"ד סימן כח סעיף יד

יד. שחט עוף או חיה ושחט עליה בהמה פטור מלכסות^י, אבל שחט בהמה ואח"כ שחט עליה חיה או עוף^ב חייב לכסות.

הגה: שחט עוף או חיה ואח"כ שחט עוד אחרת ונתנבלה השניה אם יודע שדם האחרון כיסה הראשון פטור מלכסות אבל בסתמא חייב לכסות^ל.

י. מברייטא שם דף פ"ג, וכתב הרשב"א היינו באופן שאינו יכול לגרד דם העליון אבל אם יכול לגרד ולגלות דם העוף או החיה יגרד ויכסה בלא ברכה. כף החיים אות ע"ח. ואם יודע בבירור שיש מקצת דם העוף שלא נתכסה יכסנו בברכה. כף החיים אות ע"ט.
כ. ודעת הב"ח דבעוף שדמו מועט א"צ לכסות, אבל הט"ז והש"ך והפר"ח השיגו עליו וע"כ יש לכסות בלא ברכה. שם באות פ'.
ל. ויש חולקין בסתמא וע"כ יש לכסותו בלא ברכה. כף החיים אות פ"ג.

*****
את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com